

СВІТОВИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

У статті розглянуто та проаналізовано світовий досвід формування інвестиційної політики держави. Зокрема розглянуто американську та японську модель інвестиційної політики держави. Досвід Японії засвідчує те, що високі результати отримуються лише тоді, коли виважена державна інвестиційна політика вдало поєднується з використанням сприятливих внутрішніх факторів і здійснюється з підтримкою висококваліфікованих управлінських кадрів. Також було розглянуто та проаналізовано державну інвестиційну політику Великобританії, Франції, Німеччини, Польщі, Нідерландів та Австрії. Без глибокого вивчення світового досвіду формування інвестиційної політики неможливо дослідження шляхів здійснення модернізації економіки, а також виявлення інструментів для її реалізації. Практика держав, які здійснили модернізацію, а також держав, які ще проходять ці процеси, показують, що активна інвестиційна діяльність є однією з умов успішного розвитку економіки, а інвестиційна політика держави – дієвим інструментом здійснення модернізації економіки.

Ключові слова: світовий досвід; державна інвестиційна політика; інвестиційна діяльність; модернізація економіки.

OKSANA NECHYPORUK

Kharkiv National Economic University S. Kuznets

WORLD EXPERIENCE OF FORMATION OF STATE INVESTMENT POLICY

The article considers and analyzes the world experience of forming the investment policy of the state. In particular, the American and Japanese models of state investment policy are considered. The experience of Japan shows that high results are obtained only when a sound public investment policy is successfully combined with the use of favorable domestic factors and is carried out with the support of highly qualified management staff. In the regulation of investment activities in Germany, as well as in the UK, a special place is given to investment companies, whose activities are regulated by the Law on Investment Companies. Poland's economy is very attractive to foreign investors as long as the Polish government's foreign investment policy is friendly and open. The investment policy of the Netherlands is based on a competent presentation of investment projects to potential foreign partners. Austria has an effective system aimed at supporting the investment activities of foreign investors.

Without an in-depth study of the world experience in the formation of investment policy, it is impossible to study ways to modernize the economy, as well as to identify tools for its implementation. The practice of the states that have carried out modernization, as well as the states that are still undergoing these processes, show that active investment activity is one of the conditions for successful economic development, and the state investment policy is an effective tool for modernizing the economy.

The study of world experience has made it possible to find out that the state innovation policy of Ukraine has certain features, primarily due to macroeconomic and political factors, which have a certain negative impact. In order to eliminate the effect of these destructive factors of the national economy and further prevent their occurrence, the state regulation of Ukraine must adhere to the principle of systematization.

Keywords: world experience; state investment policy; investment activity; modernization of the economy.

Для розвитку економіки та припливу інвестицій необхідна ефективна інвестиційна політика. Отже, виникає потреба у формуванні державної інвестиційної політики. Для полегшення даного процесу необхідно скористатись світовим досвідом провідних країн. У країн, які успішно пройшли процес формування інвестиційної політики, можна перейняти досвід впровадження ефективних інструментів, першочергових кроків, а також послідовність реалізації дієвої та ефективної інвестиційної політики.

Україна залишається привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство і порушення макростабільності на зовнішніх ринках має свій відголос в Україні.

Разом з тим, слід зауважити, що інвестиційна активність нашої держави знаходиться на досить низькому рівні, про що свідчить низка причин: недостатня розвиненість фондового ринку України, нестабільна валюта та фінансова система, недовіра з боку вітчизняних інвесторів, розшарування доходів населення країни, недосконалість бюджетно-фінансової політики, корупція та монополізація ринку, нестабільне законодавство, трудова міграція з України тощо.

Для подальшого покращення інвестиційного клімату України актуальним на сьогодні є питання удосконалення напрямів державного регулювання інвестиційної діяльності, зокрема, правової та організаційної бази для підвищення дієвості механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки [1].

Ряд позитивних кроків у цьому напрямі вже здійснено:

1. На сьогодні в Україні створене правове поле для інвестування та розвитку державно-приватного партнерства. Законодавство України визначає гарантії діяльності для інвесторів, економічні та організаційні засади реалізації державно-приватного партнерства в Україні.

2. На території України до іноземних інвесторів застосовується національний режим інвестиційної діяльності, тобто надано рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами. Іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації.

3. Для підвищення захисту іноземних інвестицій Законом України від 16.03.2000 №1547 ратифікована Вашингтонська Конвенція 1965 року про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами.

Вирішенню проблемних питань інвесторів покликані сприяти комісії із сприяння досудовому врегулюванню спорів з інвесторами, які можуть створюватися органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування як тимчасові консультативно-дорадчі органи з метою сприяння досудовому врегулюванню спорів між інвестором і органом виконавчої влади (місцевого самоврядування), відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.11.2008 № 1024 "Про заходи щодо вдосконалення роботи органів виконавчої влади з інвесторами".

4. Підписано та ратифіковано Верховною Радою України міжурядові угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій з більше ніж 70 країнами світу.

5. З метою спрощення порядку залучення іноземних інвестицій та унеможливлення прояв ознак корупції при їх державній реєстрації 31.05.2016 прийнято Закон України №1390-VIII "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій"[2].

На думку Сержанова В.В. при формуванні державної інвестиційної політики слід враховувати фактори, які зумовлені особливостями та специфікою розвитку кожної окремої країни:

- 1) розмір та рівень доходів населення, структуру їх попиту, стабільність і розвиток ринку тощо;
- 2) наявність працездатного населення, рівень безробіття, кваліфікацію працівників тощо;
- 3) доступ до наявних у країні факторів виробництва, розвинену інфраструктуру, широку мережу постачальників тощо;
- 4) стабільність основних макроекономічних показників: ВВП, доходу населення, інфляції тощо;
- 5) зовнішньоторговельну політику, доступ на іноземні ринки, конкурентну політику тощо;
- 6) рівноважний стан, сталий розвиток економіки, гомеостазис [3].

Без глибокого вивчення світового досвіду формування інвестиційної політики неможливо дослідження шляхів здійснення модернізації економіки, а також виявлення інструментів для її реалізації.

Незважаючи на світову економічну кризу, загальні потоки іноземних інвестицій у світі постійно зростають [3]. Залучення іноземного капіталу відіграє важливу роль у модернізації економіки і розвитку високорозвинених постіндустріальних країн, країн, що розвиваються, і особливо країн з перехідною економікою. Саме тому формування системи інструментарію регулювання і стимулювання притоку іноземних інвестицій є пріоритетним інтересом для багатьох країн, що обрали модернізаційну стратегію соціально-економічного розвитку [4].

Практика держав, які здійснили модернізацію, а також держав, які ще проходять ці процеси, показують, що активна інвестиційна діяльність є однією з умов успішного розвитку економіки, а інвестиційна політика держави – дієвим інструментом здійснення модернізації економіки [3].

Виходячи з подібних стартових умов, близьким і найбільш прийнятним для економіки України є досвід залучення іноземних інвестицій країн Центрально-Східної Європи (ЦСЄ). Після краху соціалізму більшість країн Центрально-Східної Європи розпочала активний курс реформ, спрямованих на структурну модернізацію економіки і швидке економічне зростання. Важливу роль у швидкому економічному розвитку цих країн відіграли іноземні інвестиції, залучені за допомогою низки економіко-правових механізмів. Майже у всіх країнах ЦСЄ діяльність іноземних інвесторів регулюється національними законами, постановами і адміністративними процедурами, що призначені для всіх без винятку підприємств – як національних, так і іноземних. Тому національні розбіжності у сфері регулювання і стимулювання притоку іноземних інвестицій визначаються не нормами спеціальних законів про іноземні інвестиції, а особливостями податкового, митного та інвестиційного законодавства, а також умовами та порядком реєстрації підприємств. В свою чергу, беручи до уваги високий рівень конкуренції у сфері залучення іноземних інвестицій, інвестиційне законодавство визначається системою пільг, що надаються інвесторам [5].

Без глибокого вивчення світового досвіду формування інвестиційної політики неможливо дослідження шляхів здійснення модернізації економіки, а також виявлення інструментів для її реалізації.

Незважаючи на світову економічну кризу, загальні потоки іноземних інвестицій у світі постійно зростають [4]. Залучення іноземного капіталу відіграє важливу роль у модернізації економіки і розвитку високорозвинених постіндустріальних країн, країн, що розвиваються, і особливо країн з перехідною економікою. Саме тому формування системи інструментарію регулювання і стимулювання притоку іноземних інвестицій є пріоритетним інтересом для багатьох країн, що обрали модернізаційну стратегію соціально-економічного розвитку [5].

Практика держав, які здійснили модернізацію, а також держав, які ще проходять ці процеси, показують, що активна інвестиційна діяльність є однією з умов успішного розвитку економіки, а інвестиційна політика держави – дієвим інструментом здійснення модернізації економіки [3].

Виходячи з подібних стартових умов, близьким і найбільш прийнятним для економіки України є досвід залучення іноземних інвестицій країн Центрально-Східної Європи (ЦСЄ). Після краху соціалізму більшість країн Центрально-Східної Європи розпочала активний курс реформ, спрямованих на структурну

модернізацію економіки і швидке економічне зростання. Важливу роль у швидкому економічному розвитку цих країн відіграли іноземні інвестиції, залучені за допомогою низки економіко-правових механізмів. Майже у всіх країнах ЦСЄ діяльність іноземних інвесторів регулюється національними законами, постановами і адміністративними процедурами, що призначені для всіх без винятку підприємств – як національних, так і іноземних. Тому національні розбіжності у сфері регулювання і стимулювання притоку іноземних інвестицій визначаються не нормами спеціальних законів про іноземні інвестиції, а особливостями податкового, митного та інвестиційного законодавства, а також умовами та порядком реєстрації підприємств. В свою чергу, беручи до уваги високий рівень конкуренції у сфері залучення іноземних інвестицій, інвестиційне законодавство визначається системою пільг, що надаються інвесторам [5].

В.А. Литвиненко, вважає, що ці моделі є успішними, тому розгляд умов їх реалізації необхідний для розробки адекватної державної інвестиційної політики в сучасних умовах [6, с. 237].

Американська модель інвестиційної політики держави передбачає активне використання для регулювання інвестиційних процесів податкових інструментів, а також інших ліберальних макроекономічних заходів, спрямованих на стабілізацію за допомогою ринкових інструментів цін та відсоткових ставок. В цій моделі практично не передбачено реалізації державних інвестицій: держава лише створює умови для ефективного формування інвестиційних ресурсів, які через розвинутий фондовий ринок розподіляються між приватними інвесторами [7].

Сьогодні державна інвестиційна політика в США направлено на залучення інвестицій, як з боку американських компаній, так і зарубіжних [8].

У США політика держави щодо розміщення іноземних інвестицій традиційно близька до нейтральної. Адміністрація підтримує відкриту інвестиційну політику, але з деякими істотними виключеннями, які стосуються в першу чергу національної безпеки.

Притік іноземних інвестицій регулюється як на національному, так і місцевому рівнях (міста, округа, штати). При цьому програми стимулювання іноземних інвестицій ніколи не замикаються на вирішенні суто внутрішніх проблем міст або штатів: створенні додаткових робочих місць, зміцненні промислового потенціалу, підтягуванні відсталіх регіонів в економічному розвитку. Частіше вибір зупиняється на тих інвесторах, які здатні допомогти підприємствам даної території вийти на зовнішні ринки. Такий курс приносить американській економіці найбільшу вигоду.

Японська модель державної інвестиційної політики ґрунтується на формуванні тісного взаємозв'язку між державою та приватними інвесторами. Держава шляхом встановлення суворого контролю над банківською системою мобілізує інвестиційні ресурси та розподіляє їх на пільгових умовах між приватними інвесторами в обмін на співпрацю й неухильне дотримання прийнятих на себе зобов'язань. Координатором між державою та приватними інвесторами виступають уповноважені державою консультаційні ради. Необхідною умовою функціонування даної моделі, як зазначає Л.В. о. Абишли, є наявність сильного приватного сектору та сильної держави з ефективним апаратом [9, с. 534].

Досвід Японії становить особливий інтерес до порядку формування та реалізації інвестиційної політики. Японія є державою, яка зуміла поєднати у власній економіці, з одного боку, відданість традиціям, а з іншого – показала успішний приклад використання і впровадження сучасних передових технологій та інновацій. Така дуальність у підходах сприяла вирішенню проблем подолання неефективної структури економіки, у тому числі промисловості. Нині ця держава у всіх асоціюється з першопостачальником технічних та технологічних новинок, а також як держава, економіка якої стрімко розвивається.

Водночас Японія дотримується принципів, норм та правил так званої Концепції національної «промислової політики», під якою розуміється протекціоністська політика держави. Вжиття національних захисних заходів по відношенню до реального, підприємницького сектору в економіці є нормою не тільки для Японії, а й для всіх високорозвинених країн світу [10].

Для України прикладом ефективної державної інвестиційної політики може бути досвід таких країн як Великобританія, Франція, Німеччина і Японія.

На думку Голєнішевої Є.Ю. основними механізмами реалізації державної інвестиційної політики в даних країнах виступають:

1. Регулювання (підтримка або обмеження) загального обсягу капіталовкладень (це головний метод управління інвестиційним процесом, здійснюваний через політику позичкового відсотка, грошову, податкову і амортизаційну політику).

2. Вибіркове стимулювання капіталовкладень в певні підприємства, галузі та сфери діяльності через кредитні та податкові пільги, наприклад, за допомогою інвестиційного кредиту.

3. Пряме адміністративне втручання в інвестиційний процес з метою введення або виведення певних виробничих потужностей шляхом узгодження планів і дій найбільших корпорацій [11].

Схожість даних механізмів у реалізації державної інвестиційної політики цих держав пояснюється тим, що вони характерні для більш розвинених країн, де ринкова економіка вже зміцніла і продовжує розвиватися. Тим не менш, є і ряд відмінностей у формах регулювання інвестиційного механізму.

Так, в якості характерних рис державної інвестиційної політики Великобританії можна виділити наступні відмінності: відсутність єдиного закону, що регулює інвестиційну діяльність; регулювання

діяльності професіоналів фондового ринку максимально відділене від держави; суворе відповідальність за ефективність їх реалізації та витрачання на всіх рівнях; прийняття та реалізація інвестиційних рішень здійснюються на позабюджетній (приватній) і поворотній основі; спрямованість системи регулювання інвестиційної діяльності на захист прав власників капіталу і на забезпечення найбільш безперешкодного; жорстка конкуренція між окремими учасниками фінансового ринку тощо [11].

У Франції єдиний спеціальний закон, що регулює іноземні інвестиції, теж відсутній. Незважаючи на це, в країні діє система «попереднього повідомлення влади про наміри продовження термінів апробації», яка поширюється головним чином на інвесторів з країн, які не є членами Європейського союзу, у разі участі їх у діяльності французької компанії. У законодавстві Франції також існує чітке розмежування між прямими та іншими іноземними капіталовкладеннями, що пояснюється застосуванням більш пільгового регулювання у відносинах останніх. Таким чином, в якості основних відмінних рис французької моделі регулювання інвестиційних процесів можна виділити такі: відсутність єдиного закону, що регулює інвестиційну діяльність у Франції; низький рівень контролю над іноземними підприємствами, що діють на території країни; «Пропускна система на ринок»; система «попереднього повідомлення влади»; чітке розмежування між прямими та іншими іноземними капіталовкладеннями тощо [12].

У регулюванні інвестиційної діяльності Німеччини, також як і у Великобританії, особливе місце відводиться інвестиційним компаніям, діяльність яких регулюється Законом про інвестиційні компанії (1970 рік). Характеризуючи німецький стереотип регулювання інвестиційного процесу, хотілося б відзначити його творчу спрямованість по відношенню до внутрішніх фінансових інститутів. А в якості загальних відмінних рис німецької системи правового регулювання інвестиційної сфери можна виділити: відсутність єдиного закону та органу, що регулює інвестиційну діяльність в Німеччині; ускладнені умови проникнення на ринок нових фірм, що зменшує їх число і знижує можливості вибору для інвесторів; висока ступінь контролю, що забезпечує уряду максимальну зручність при здійсненні контрольних функцій; жорстке прогресивне оподаткування доходів господарюючих суб'єктів; суворе оподаткування надприбутків та податкових санкцій за недобросовісну цінову конкуренцію; низький рівень ризику втратити, вкладені в інвестиційний фонд, кошти; децентралізоване регулювання ринку цінних паперів тощо [13].

Економіка Польщі є дуже привабливою для іноземних інвесторів, скільки політика польського уряду стосовно іноземних інвестицій є дружньою і відкритою. Польський уряд пропонує іноземним інвесторам різноманітні заохочення, які залежать від виду інвестицій, зокрема застосовує привабливі стимули для іноземних інвесторів, які вкладають капітал у території з високим рівнем безробіття. Так, ставка урядової допомоги (у вигляді податкових та митних пільг) для таких інвесторів складає 50% [5, с. 76].

Державна підтримка Міністерства економіки Польщі може бути застосована для компаній, що планують інвестиції в наступних пріоритетних секторах економіки країни: автомобільному, електронному, авіаційному, біотехнологічному, секторі сучасних послуг, наукових досліджень і розробок (R&D).

Нідерланди традиційно мають імідж країни зі сприятливим інвестиційним кліматом, що обумовлено легкістю реєстрації юридичних осіб, відсутністю адміністративних бар'єрів, сприятливим правовим полем, в першу чергу податковими преференціями, а також великою кількістю міжнародних угод про уникнення подвійного оподаткування.

Привабливість ринку Нідерландів для довгострокових інвестиційних проєктів в останні роки підвищується. Уряд Нідерландів послідовно реалізує стратегію залучення в Нідерланди іноземних інвестицій на базі партнерської взаємодії держави, бізнесу та науки. Інвестиційна політика Нідерландів будується на грамотній презентації інвестиційних проєктів потенційним іноземним партнерам [11, с. 119].

Активно розвивається інвестиційне співробітництво Нідерландів з США, Великобританією, Німеччиною, Японією, країнами БРИКС. Голландські механізми підтримки державної інвестиційної політики характеризуються чіткими вимогами в поєднанні з гнучким застосуванням інструментів регулювання бізнесу: розумні ставки податків і акцизів, економічне обґрунтування і планування розподілу коштів, єдині закони ведення бізнесу, торгівлі та охорони навколишнього середовища. У Нідерландах діє спеціалізоване державне агентство з іноземних інвестицій (Netherlands Foreign Investment Agency), що є підрозділом Міністерства економіки. У 2013 році Уряд Нідерландів реалізувало комплекс заходів по захисту інвестицій та фінансової підтримки підприємств малого та середнього бізнесу (складають основу економіки Нідерландів) [14, 11].

В Австрії створена ефективна система, спрямована на підтримку інвестиційної діяльності закордонних інвесторів. Основною організацією, що супроводжує іноземні інвестиції в країні, є Австрійська бізнес-агенція (АБА), яка функціонує під егідою Федерального міністерства економіки та праці Австрії у тісній кооперації з іншими уповноваженими органами державного управління [15]. Основним завданням АБА є надання послуг на безкоштовній основі тим іноземним інвесторам, котрі прагнуть здійснювати економічну діяльність у пріоритетних галузях промисловості та сільського господарства Австрії.

Іноземним інвесторам на умовах взаємності в Австрії надається національний режим. Іноземні інвестиції допускаються в усі галузі її економіки за винятком оборонної промисловості, підприємств і організацій, що знаходяться на бюджетному фінансуванні (федеральні залізниці, пошта і телеграф, радіо і телебачення), а також галузей і видів діяльності, які є державною монополією (гірничодобувна промисловість, виробництво тютюнових виробів і спиртних напоїв) [16].

Проаналізувавши світовий досвід, можна зробити висновок, що особливий інтерес для нашої країни становить вивчення досвіду Польщі та Австрії.

Дослідження світового досвіду дало змогу з'ясувати, що державна інноваційна політика України має певні особливості, зумовлені передусім макроекономічними та політичними чинниками, які мають певний негативний вплив. Щоб усунути дію цих деструктивних чинників національної економіки та в подальшому запобігти їх виникненню державне регулювання України має дотримуватись принципу системності. Інвестиційна політика держави повинна підпорядковувалася визначальній меті соціально-економічного розвитку країни.

Досвід розвинутих країн щодо державного регулювання інвестиційних процесів сприятиме покращенню стану економіки України та виведенню її зі стану кризи.

Література

1. Шевченко О. М. Державне регулювання інвестиційної діяльності у сучасних трансформаційних умовах / О. М. Шевченко // Публічне адміністрування: наукові дослідження та розвиток. - 2017. - № 1. - С. 47-58. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pandr_2017_1_8
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скасування обов'язковості державної реєстрації іноземних інвестицій [Електронний ресурс] Закон України від 31.05.2016 №1390-VIII - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1390-19>
3. Сержанов В.В. Світовий досвід формування державної інвестиційної політики / В.В. Сержанов // Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор». - 2018. - №44. - С. 81-84.
4. OECD (2013), OECD International Direct Investment Statistics 2013, OECD Publishing [WWW resource]. - Mode of access : <http://dx.doi.org/10.1787/idis-2013-en>.
5. Дупай Р. Інструментарій регулювання і стимулювання притоку іноземних інвестицій: світовий досвід та українська практика / Р. Дупай // Вісник Тернопільського національного економічного університету. - 2014. - Вип. 2. - С. 74-82. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2014_2_9
6. Литвиненко В.А. Направления и механизмы государственной инвестиционной политики стабилизации и экономического роста / В.А. Литвиненко // Аудит и финансовый анализ. - 2009. - №2. - С. 234-243.
7. Руденко В. В. Зарубіжний досвід формування та реалізації інвестиційної політики держави / В. В. Руденко // Облік і фінанси. - 2014. - № 1. - С. 96-101. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2014_1_17
8. Любімов В. І. Особливості державного регулювання іноземних інвестицій: закордонний досвід / В. І. Любімов // Економічний простір. - 2009. - № 21. - С. 65-71.
9. Абышлы Л.В. Формирование инвестиционной политики и общий разбор ее влияния на экономику / Л.В. о. Абышлы // Журнал европейской экономики. - 2010. - №4. - Т. 9. - С. 532-537.
10. Сержанов В.В. Досвід Японії у формування державної інвестиційної політики / В.В. Сержанов // Східна Європа: економіка, бізнес та управління. - 2018. - № 13. - С. 35-38.
11. Голєніщева Є. Ю. Особливості формування та реалізації державної інвестиційної політики в різних країнах світу [Електронний ресурс] / Є. Ю. Голєніщева // Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління. - 2016. - Вип. 1. - С. 115-122. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNUCZUDU_2016_1_19
12. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність : підруч. / Т. В. Майорова. - К. : Центр учбової літератури, 2009. - 472 с.
13. Лук'яненко Д. Г. Міжнародна інвестиційна діяльність : підруч. / Б.В. Губський, О.М. Мозговий та ін. - К. : КНЕУ, 2003. - 387 с.
14. Міністерство економіки Нідерландів [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://investinholland.com>.
15. ABA-Invest in Austria [WWW resource]. - Mode of access : <http://investinaustria.at/EN/Home/ABA-Invest+in+Austria.aspx>.
16. European Commission: Foreigndirectinvestmentstatistics [Electronic recourse]. - Regime of access : http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Foreign_direct_investment_statistics.

References

1. Shevchenko O. M. Derzhavne rehulivannia investytsiinoi diialnosti u suchasnykh transformatsiynykh umovakh / O. M. Shevchenko // Publichne administruvannia: naukovyi doslidzhennia ta rozvytok. - 2017. - № 1. - S. 47-58. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pandr_2017_1_8
2. Pro vnesennia zmin do deiaikykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo skasuvannia oboviazkovosti derzhavnoi reiestratsii inozemnykh investytsii [Elektronnyi resurs] Zakon Ukrainy vid 31.05.2016 №1390-VIII - Rezhym dostupu: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1390-19>
3. Serzhanov V.V. Svitovyi dosvid formuvannia derzhavnoi investytsiinoi polityky / V.V. Serzhanov // Naukovo-vyrobnychiy zhurnal «Biznes-navihator». - 2018. - №44. - S. 81-84.
4. OECD (2013), OECD International Direct Investment Statistics 2013, OECD Publishing [WWW resource]. - Mode of access : <http://dx.doi.org/10.1787/idis-2013-en>.
5. Dupai R. Instrumentarii rehulivannia i stymulivannia prytoku inozemnykh investytsii: svitovyi dosvid ta ukrainska praktyka /

- R. Dupai // Visnyk Ternopil'skoho natsionalnoho ekonomichnoho universytetu. - 2014. - Vyp. 2. - S. 74-82. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vtneu_2014_2_9
6. Lytvynenko V.A. Napravleniya y mekhanizmy gosudarstvennoi ynvestytsionnoi polityky stabylyzatsyy y ekonomicheskoho rosta / V.A. Lytvynenko // Audyt y finansovyy analiz. - 2009. - №2. - S. 234-243.
7. Rudenko V. V. Zarubizhnyi dosvid formuvannia ta realizatsii investytsiinoi polityky derzhavy / V. V. Rudenko // Oblik i finansy. - 2014. - № 1. - S. 96-101. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Oif_apk_2014_1_17
8. Liubimov V. I. Osoblyvosti derzhavnoho rehuliuвання inozemnykh investytsii: zakordonnyi dosvid / V. I. Liubimov // Ekonomichnyi prostir. - 2009. - № 21. - S. 65-71.
9. Абышлы L.V. Formirovaniye ynvestytsionnoi polityky y obshchyi razbor ee vliyaniya na ekonomiku / L.V. o. Абышлы / Zhurnal evropeiskoi ekonomiky. - 2010. - №4. - T. 9. - S. 532-537.
10. Serzhanov V.V. Dosvid Yaponii u formuvannia derzhavnoi investytsiinoi polityky / V.V. Serzhanov // Skhidna Yevropa: ekonomika, biznes ta upravlinnia. - 2018. - № 13. - S. 35-38.
11. Holenishcheva Ye. Yu. Osoblyvosti formuvannia ta realizatsii derzhavnoi investytsiinoi polityky v riznykh krainakh svitu [Elektronnyi resurs] / Ye. Yu. Holenishcheva // Visnyk Natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. Seriya : Derzhavne upravlinnia. - 2016. - Vyp. 1. - S. 115-122. - Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNUCZUDU_2016_1_19
12. Maiorova T. V. Investytsiina diialnist : pidruch. / T. V. Maiorova. - K. : Tsentr uchbovoi literatury, 2009. - 472 s.
13. Lukianenko D. H. Mizhnarodna investytsiina diialnist : pidruch. / B.V. Hubsnyi, O.M. Mozghovyi ta in. - K. : KNEU, 2003. - 387 s.
14. Ministerstvo ekonomiky Nederlandiv [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu: <http://investinholland.com>.
15. ABA-Invest in Austria [WWW resource]. - Mode of access : <http://investinaustria.at/EN/Home/ABA-Invest+in+Austria.aspx>.
16. European Commission: Foreigndirectinvestmentstatistics [Electronic recourse]. - Regime of access : http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Foreign_direct_investment_statistics.

Надійшла / Paper received : 01.08.2020

Надрукована / Paper Printed : 28.09.2020